

BIBLIOGRAPHY

WORKS OF PROFESSOR ANDRZEJ CZAPKIEWICZ

Monographs

1. (with M.Czapkiewicz, T.Lewicki, S.Nosek, M.Opozda) Skarb dirhemów arabskich z Czechowa, Ossolineum, Warszawa - Wrocław 1957, pp.286.
2. Sprachproben aus Mādabā, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Kraków 1960, pp. 63.
3. Ancient Egyptian and Coptic Elements in the Toponymy of Contemporary Egypt, Wydawnictwo UJ, Kraków 1971, pp. 97.
4. The Verb in Modern Arabic Dialects as an Exponent of the Development Processes Occurring in Them, Ossolineum, Wrocław - Warszawa - Kraków - Gdańsk 1975, pp.250.
5. Arabic Idioms, Zeszyty Naukowe UJ - Prace Językoznawcze N° 75, Kraków 1983, pp. 72.
6. The Views of the Medieval Arab Philologists on Language and its Origin in the Light of As-Suyūṭī's "Al-Muzhir", Zeszyty Naukowe UJ - Prace Językoznawcze N° 96, Kraków 1988, pp. 141.

Articles

1. Moneta srebrna z Lublina, Sprawozdania Polskiego Muzeum Archeologicznego, Warszawa 1952, p.3.
8. Z badań nad językiem i etnografią okręgu Balqā' w Jordanii, Sprawozdania z posiedzeń Komisji Orientalistycznej Oddziału PAN, Kraków 1958.
9. Sudanese Texts from ad-Duwaym I, Folia Orientalia I/1, Kraków 1960, p.18-25.
10. Sudanese Texts from ad-Duwaym II, Folia Orientalia I/2, Kraków 1960, p. 192 - 197.

11. Chorwatos, Słownik Starożytności Słowiańskich, vol.I, Warszawa - Kraków - Wrocław 1961, p.258 ab.
12. Al-Mas'ūdī on Balneology and Balneotherapeutics, Folia Orientalia II, Kraków 1961, p.271-275.
13. The Hypothetical Standard Length of Words in Arabic and its Realization in the Vocabulary, Folia Orientalia VII, Kraków 1966, p.309-313.
14. Ogólna charakterystyka struktury społecznej współczesnego Bagdadu, Przegląd Orientalistyczny 4, Warszawa 1967, p.351-355.
15. The d-Form of the Verb in the Spoken Arabic of Baghdad, Folia Orientalia IX, Kraków 1968, p.5-10.
16. Z historii badań nad toponomastyką Egiptu, Onomastica XIII/1-2, Kraków 1968, p. 345-352.
17. Al-Iḡṣāʾ in the Arabic Dialect of Mūsul and Mārdīn, Folia Orientalia XI, Kraków 1969, p. 89-107.
18. The Accumulation of Functions in the Categorical Morphemes of the Verb in Modern Spoken Arabic, Folia Orientalia XIII, Kraków 1971, p.15-32.
19. Z rozważań porównawczych nad toponomastyką Egiptu i Zachodniej Słowiańszczyzny, Onomastica XVII, Kraków 1972, p.187-189.
20. The Verb with Mamza as First or Third Radical in Modern Arabic Dialects, Folia Orientalia XVIII, Kraków 1977, p.27-47.
21. Die kopulativen Zusammensetzungen im modernen Arabisch, Arabische Sprache und Literatur im Wandel, Halle 1979/42/19, p.73-83.
22. The "Iranisms" in Modern Spoken Arabic of Uzbekistan, Studia Indo-Iranica, Prace Komisji Językoznawstwa vol.52, Ossolineum, Wrocław-Warszawa-Kraków 1983, p.25-28.
23. The Language of al-Muqaffa's "Sīrat Mārī Marqus al-ḥiwarī 'l-ingīlī ra'īs 'asāqifati 'l-madīnati 'l-'uzmā 'l-iskandariyya wa-'āwālī-him". A contribution to the studies on the Christian Middle Arabic, Rocznik Orientalistyczny XLIII, PWN, Warszawa 1984, p.27-46.
24. The New Indicative in Modern Arabic Dialects, Collectanea Linguistica N° 53, Kraków 1986, p.43-47.
25. The Functioning of the Monologue in Modern Arabic Literature, Folia Orientalia XXIV, Kraków 1987, p.207-211.
26. Licentia poetica w klasycznej poezji arabskiej a norma językowa w arabskim języku literackim, Poetyka orientalna i jej recepcja w Europie, Zeszyty Naukowe UJ, Prace Historyczno-literackie N° 70, Kraków 1989, p.33-41.
27. The Relation between "Signifiant" and "Signifié" According to the Medieval Arabic Philologists, Orientalistische Philologie und Arabische Linguistik N° 2, Akademie-Verlag, Berlin 1990, p.90-94.

Popularizing articles

28. Arabic Studies in Poland, Oriental Studies in the Sixty Years of Independent Poland, ed. Witold Tyloch, Polish Scientific Publishers, Warsaw 1983, p.17-20.
29. (with Elżbieta Górską) Arabic Studies in Kraków, Polish - Arabian Ties, Poland - P.A.Interpress, Warszawa 1989, p.11-12.

Handbooks

30. (with Ali Mekki) Nata'allamu 'l-luḡata 'l-'arabiyya. Materiały pomocnicze do nauki języka arabskiego, UJ Kraków, I ed. 1977, II ed. 1979, III ed. 1990, pp. 257.
31. (with Elżbieta Górską) Chrestomatia arabskich tekstów specjalistycznych - materiały pomocnicze do praktycznej nauki języka arabskiego dla studentów III-V roku filologii arabskiej, ed. UJ, Kraków 1982, pp.261.

Translation works

32. Maḥdī 'Isā aṣ-Ṣaqr, Nowa krew, Przegląd Orientalistyczny 4, Warszawa 1962, p.349 - 351.
33. 'Abd ar-Raḥmān Is m ā'ī l, W oczekiwaniu rana, Przegląd Orientalistyczny 3, Warszawa 1967, p.243-247.
34. Księga tysiąca i jednej nocy, 8 vols., Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa, I ed. 1973, II ed. 1976; selections - 1 vol., I ed. 1976, II ed. 1977, III ed. 1982. (ca 400 pages in collective work).

Reviews and Bibliographic Notes

35. M.Ramzī, Al-Qāmūs al-ḡuḡrāfī li-'l-bilād al-miṣriyya, Folia Orientalia I/2, Kraków 1960.
36. Al-ḡumāna fī 'izālat ar-riṭāna, Folia Orientalia I/2, Kraków 1960.
37. I.Mitchell, An Introduction to Egyptian Colloquial Arabic, Folia Orientalia I/2, Kraków 1960.
38. H.Blanc, Studies in North Palestinian Arabic, Folia Orientalia I/2, Kraków 1960.
39. Anīs al-ḥūrī al-Maqqadīsī, Al-'ittiḡāhāt al-'adabiyya fī 'l-'ālam al-'arabī 'l-ḥadīṭ, Folia Orientalia IV, Kraków 1963.
40. 'Usāma ibn Munqid, Kitāb al-manāzil wa-'d-diyār, ed. A.B.Khalidov, Folia Orientalia V, Kraków 1964.
41. Bliźni i Średni Wostok, Sbornik Statey, Folia Orientalia V, Kraków 1964.
42. M.Ḡ.Bahīm, Al-mar'a 'l-'arabiyya fī ta'rīḥ al-'arab, Folia Orientalia V, Kraków 1964.

43. G.V.Cereteli, Arabskiye dialekty Sredney Azyi, vol.I, Folia Orientalia V, Kraków 1964.
44. Ibn Fārīghūn and the Ḥudūd al-ʿālam, Folia Orientalia V, Kraków 1964.
45. T.F. Mitchell, Colloquial Arabic, Folia Orientalia V, Kraków 1964.
46. A.L.Ivry, Al-Kindi's Metaphysics, State University of New York Press - Albany, Folia Orientalia VII, Kraków 1965.
47. G. Herdan, The Structuralistic Approach to Chinese Grammar and Vocabulary, Folia Orientalia VII, Kraków 1965.
48. Studi Magrebini I, Folia Orientalia IX, Kraków 1968.
49. Przy kawie i nargilach (transl. A.Miodońska), Przegląd Orientalistyczny 4, Warszawa 1968.
50. T.M.Johnstone, Eastern Arabian Dialect Studies, Przegląd Orientalistyczny 4, Warszawa 1968.
51. ʾIḥā Ḥusain, Folia Orientalia X, Kraków 1969.
52. M.Cramer, Koptische Hymnologie in deutscher Übersetzung, Folia Orientalia XII, Kraków 1970.
53. H.M.Nahmad, From the Arabic Press, Folia Orientalia XII, Kraków 1970.
54. J.Grand Henry, Le parler arabe de Cherchell /Algérie/, Louvain-la-Neuve, Folia Orientalia XV, Kraków 1974.

*

Obituaries

- Maria Kowalska, Prof.dr Andrzej Czapkiewicz (1924 - 1990), Przegląd Orientalistyczny 3-4, Warszawa 1990, p.393-394.
- Adnan Abbas, Sesja naukowa, poświęcona pamięci Prof.A.Czapkiewicza, As-Sadaqa N° 5, Warszawa 1991, p.2.
- Alicja Małecka, Prof.Andrzej Czapkiewicz, Tygodnik Powszechny N° 41 (2155), s.2.
- Anna Kmietowicz, Prof.dr hab.Andrzej Czapkiewicz, Wiadomości Numizmatyczne, Kraków 1990.
- Elżbieta Górńska * Jolanta Bubka * Anna Kmietowicz, Professor Andrzej Czapkiewicz (1924 - 1990), Folia Orientalia XXVIII.
- Elżbieta Górńska, Bibliography - Works of Professor A.Czapkiewicz, Folia Orientalia XXVIII.

Elżbieta Górńska

F O L I A O R I E N T A L I A
Tome XXVIII 1991
PL ISSN 0015-5675

Tadeusz LEWICKI

AL-KĀHINA - REINE DE L'AURÈS

L'histoire de la conquête de l'Afrique du Nord par les Arabes ne nous est connue, à peu d'exceptions près, que par des récits contenus dans les sources arabes médiévales provenant du IXe - XVIIe siècle. Ces récits qui se penchent surtout sur les campagnes menées par le célèbre général arabe 'Ogba ben Nāfi' et par d'autres conquérants arabes, manquent souvent de détails et leur chronologie est discordante. Le feu E. Lévi-Provençal qui a jugé assez sévèrement ces récits dit, à juste raison, qu'elles n'offrent qu'une "somme réduite d'informations positives, diluées dans de longs développements qui côtoient à tout instant le faux et le merveilleux". Ainsi les principaux héros de la conquête arabe et surtout leurs adversaires berbères, comme Kusayla et la prophétesse al-Kāhina, apparaissent dans ces récits comme des personnages seulement à demi historiques, tant les informations positives fournies par les récits en question et concernant ces personnages sont étoffées par des traits anecdotiques ou légendaires. Telle est, avant tout, l'histoire de la Kāhina, souveraine du Mont-Awrās, l'Aurès de nos cartes, appelée, à bon droit, par M. Talbi, "l'âme de la résistance berbère aux envahisseurs arabes, après l'effondrement du pouvoir officiel des Rūm /c'est-à-dire des Byzantines/, marqué par la chute de Carthage /73/692-3/".

Qui était cette mystérieuse femme à laquelle les Arabes ont donné le surnom de la Kāhina, c'est-à-dire "la Devineresse" et que sait-on de sa vie privée et de sa domination dans l'Aurès et dans l'Ifriqiya, c'est-à-dire dans la Berbérie orientale? Les sources